

Súd: Okresný súd Levice
Spisová značka: 6P/59/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4324201529
Dátum vydania rozhodnutia: 17. 06. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Martina Petříková
ECLI: ECLI:SK:OSLV:2024:4324201529.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Levice v konaní pred sudkyňou JUDr. Martinou Petříkovou vo veci starostlivosti o mal. A. B., nar. XX.X.XXXX, zastúpená Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Levice, dieťa rodičov: C. D., nar. XX.X.XXXX, bytom E., F. G. H. I., J. XX K. L. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom E., t.č. ÚVTOS Hrnčiarovce nad Parnou, za účasti: M. B., nar. XX.X.XXXX a N. B., nar. X.XX.XXXX, obaja bytom E. XX, o úpravu styku, takto

rozhodol:

I. Súd návrh **z a m i e t a**.

II. Žiaden z účastníkov konania **n e m á** nárok na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e:

1. Matka sa návrhom podaným dňa 17.4.2024 domáhala úpravy kontaktu s mal. Sofiou počas výkonu trestu matky. Rodičia zabezpečovali starostlivosť o dcéru od roku 2017 do roku 2022 formou striedavej starostlivosti. Keď v novembri 2022 matka nastúpila do výkonu trestu, dcéra bola zverená do náhradnej osobnej starostlivosti starej matke M. B., pričom styk matky upravený nebol.

1.1. Matka žiadala, aby súd kontakt upravil nasledovne: každý druhý kalendárny mesiac realizácia videonávštevy matky s mal. A. v čase určenom riaditeľom ústavu v dĺžke dvoch hodín, pričom doprava a sprevádzanie maloletej bude zabezpečená L. E., nar. XX.X.XXXX (matka odsúdenej), ktorá bude o termíne a čase realizácie návštevy informovaná matkou písomnou formou prostredníctvom navštívenky, ktorá jej bude zaslaná poštou. Každé tri mesiace poskytnúť písomne základné informácie o maloletej týkajúce sa zdravotného stavu, získavania a zdokonaľovania nových zručností a vedomostí, školských výsledkov a dochádzky.

1.2. Návrh matka odôvodňovala bránením kontaktu zo strany starej matky B., ktorá negatívne ovplyvňuje dcéru voči matke. Matke záleží na tom, aby s dcérou mala kontakt čo najčastejší a bezproblémový, ale jej snaha je zo strany starej matky ignorovaná. Aktuálne matka udržiava s dcérou telefonický kontakt a od jej nástupu do výkonu trestu sa niekoľkokrát zúčastnila aj kontaktnej návštevy v sprievode starej matky E. (matkina matka). Negatívny vplyv starej matky B. sa však podľa matky fatálne prejavuje v postoji mal. Sofie k matke hlavne v čase, keď sa zdržiava v domácnosti starej matky B., kedy komunikáciu s matkou odmieta. Naopak, keď je v domácnosti starej matky E., prípadne sa zúčastňuje kontaktnej návštevy, je spontánna a uvoľnená, komunikuje bezprostredne a vyhľadáva matkinu fyzickú prítomnosť. Uvedené problémy sa matka snažila riešiť prostredníctvom orgánu sociálnoprávnej ochrany detí, situácia sa na krátky čas zlepšila, ale aktuálne je podľa matky styk s dcérou zo strany starej matka zámerne marený. Matka je v kontakte aj s otcom, ktorý sa nachádza v ÚVTOS Hrnčiarovce, otec sa podľa nej tiež snažil vplývať na starú matku, aby kontakt umožňovala, ale neúspešne.

2. Starí rodičia, M. B. a N. B. v písomnom vyjadrení k návrhu zo dňa 30.4.2024 s podaným návrhom nesúhlasili, pretože matka, ktorá je vo výkone trestu od novembra 2022, je od začiatku v pravidelnom

telefonickom kontakte so svojou dcérou. Volajú spolu dva – trikrát týždenne počas rozhovoru je mal. A. väčšinou sama, občas sa stane, že je v miestnosti prítomná aj stará matka a vtedy zvykne matku informovať o aktuálnej situácii, čo sa týka školy, lekára a pod. A. je tiež s matkou v osobnom kontakte, na návštevu príde v sprievode starej matky E.. Taktiež ani v tomto kontakte matke nikdy bránené nebolo. Návštevy sú pravidelne raz do mesiaca. A. s matkou cez Skype nekomunikuje. Je pravda, že to matka od nich žiadala, ale starí rodičia s tým nesúhlasia. Internet zavedený majú, ale zaviedol ho a platí ho ich starší syn, ktorý si to nepraje. Matka je podľa nich s dcérou v dostatočnom kontakte. Starí rodičia nemajú vedomosť o tom, ako sa A. správa v prítomnosti starej matky E., ale v poslednom období sa stáva, že k nej nechcela ísť a rovnako odmietala aj návštevu matky. Vtedy sa A. snažia motivovať. Dôvody im uviesť nechcela. Starí rodičia považujú návrh za neopodstatnený, pretože A. je s matkou v pravidelnom kontakte, vždy včas informovaná o aktuálnej situácii. Ak to matke nepostačuje, nič jej nebráni, aby sa podrobne informovala v škole alebo u lekára, nakoľko matka starým rodičom neverí a myslí si, že A. ovplyvňujú.

3. Otec sa písomne vyjadril dňa 3.6.2024 (doručenom súdu dňa 5.6.2024), kedy zároveň ospravedlnil na nariadenom pojednávaní a požiadal o pojednávanie v jeho neprítomnosti. K danej veci uviedol, že dôvody matky uvedené v návrhu sa zakladajú len na dohadoch a nie sú ničím podložené. Plne súhlasil s vyjadrením starej matky k návrhu. O jeho dcéru je čo najlepšie postarané.

4. Matka v písomnom stanovisku zo dňa 3.6.2024 (doručenom súdu dňa 6.6.2024) požiadala o vykonanie nariadeného pojednávania dňa 17.6.2024 prostredníctvom telemostu, nakoľko jej aktuálna finančná situácia neumožňuje uhradiť poplatok za eskortu. V prípade, že súd tejto požiadavke nevyhovie, nežiada byť na pojednávanie eskortovaná a súhlasí, aby sa pojednávanie vykonalo v jej neprítomnosti. K veci doplnila, že trvá na tom, aby jej bola umožnená komunikácia s dcérou prostredníctvom Skypu tak, ako je to umožnené otcovi. Má za to, že rodičia majú rovnaké práva a nechápe, prečo s tým stará matka nesúhlasí. Tvrdenia o platení internetu starším synom matka považuje za výhovorky, ktoré nemôžu obstať. Matka popiera, že by stará matka dcéru motivovala ku komunikácii s matkou, pretože nie raz sa stalo, že stará matka kričala na matku do telefónu.

5. Súd pojednával dňa 17.6.2024 v neprítomnosti rodičov, ktorí neúčast' ospravedlnili, súhlasili s pojednávaním v ich neprítomnosti. Pojednávanie prostredníctvom telemostu žiadané matkou nebolo možné zrealizovať pre krátkosť času a už obsadenosť pojednávacej miestnosti s potrebným technickým zariadením.

Vykonaným dokazovaním súd zistil nasledovný skutkový stav:

6. Rozsudkom Okresného súdu Levice č.k. 6P/123/2022-190 zo dňa 20.3.2023 súd zveril mal. A. do spoločnej náhradnej osobnej starostlivosti navrhovateľov, starých rodičov M. a N. B. (rodičia otca maloletej), pretože obaja rodičia boli vo výkone trestu odňatia slobody a z objektívnych dôvodov nemohli zabezpečovať starostlivosť o svoju dcéru (výrok I.). Zároveň súd rodičom uložil povinnosť prispievať na výživu maloletej sumou zodpovedajúcou 30 % aktuálneho životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa mesačne na účet Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Levice (výrok II., III.). V ďalšom výroku zamietol návrh matky na zverenie dieťa do jej výlučnej starostlivosti (IV.) a zrušil dohľad nad výchovou maloletej nariadený rozsudkom č.k. 10P/282/2017-116 zo dňa 4.9.2018 (výrok V.). O trovách konania rozhodol vo výroku VI. V danom konaní k žiadosti matky o rozhodnutie súdu o pravidelných návštevách s dcérou a umožnenie komunikácie súd v odôvodnení rozsudku konštatoval, že na rozhodnutie v tomto smere neboli dané žiadne dôvody, pretože návštevy vo výkone trestu sa realizujú raz mesačne, pričom maloletá navštevovala oboch rodičov spolu so starými rodičmi (matku v doprovide starej matky E.) a rovnako bola s matkou v telefonickom kontakte, v ktorom jej žiadnym spôsobom nebolo bránené. Ak majú starí rodičia prístup na sociálnu sieť Facebook a prostredníctvom nej na aplikáciu Messenger, cez ktorú je možné uskutočňovať videohovory, súd im nemôže uložiť, aby používali aplikáciu Skype.

7. V správe o výkone náhradnej osobnej starostlivosti zo dňa 27.12.2023 (doručenej do spisu zn. 6P/123/2022) oddelenie sociálnoprávnej ochrany detí konštatuje, že starostlivosť náhradných rodičov o maloletú je zabezpečovaná na požadovanej úrovni, ich pomery ako aj pomery rodičov sú nezmenené. Otec je s maloletou v dennom telefonickom kontakte, taktiež prostredníctvom „skypu“ a maloletá ho navštevuje každé tri mesiace. A. je tiež v kontakte s matkou, ktorá ju telefonicky kontaktuje raz týždenne a maloletá ju navštevuje raz za mesiac. Mal. A. je v 2. ročníku ZŠ, výsledky má slabšie, na pochopenie

učiva potrebuje dlhší čas. Škola uviedla, že spolupráca so starými rodičmi je veľmi dobrá a sú ochotní vnučke pomôcť v plnej miere. Maloletá je zdravá, má absolvované všetky preventívne prehliadky a povinné očkovania. S ml. A. bol vykonaný informatívny pohovor, počas ktorého bola veľmi milá, usmievavá a spokojná. Uviedla, že sa u starých rodičov cíti veľmi dobre, dobre sa o ňu starajú a má ich veľmi rada. Uviedla, že s rodičmi je v pravidelnom kontakte. Na návštevu otca sa veľmi teší, menej sa teší na matku, lepší vzťah má s otcom. V škole sa jej veľmi nedarí, nechce sa jej učiť a má problém sa sústrediť, ale stará matka jej s učením pomáha.

8. Lustráciami v ZVJS zo dňa 18.4.2024 a 13.5.2024 súd zistil, že otec naďalej vykonáva uložený trest odňatia slobody od 25.7.2022 do 25.7.2025 v ÚVTOS Hrnčiarovce nad Parnou a matka od 20.11.2022 do 20.5.2028 v ÚVTOS Nitra Chrenová.

9. V aktuálne prejednáwanej veci stará matka B. na pojednávaní vypovedala v súlade s písomným vyjadrením. Doplnila, že matka maloletej jej veľmi ublížila, využívala ju štyri roky, ona pre malú robila všetko a nie je pravda, že by matka s dcérou nemohla telefonicky hovoriť. Stará matka nemôže za to, že malá sa s matkou rozpráva podľa toho, akú má náladu. Veľa krát pri tých hovoroch stará matka nie je prítomná. Matka je však o všetkom informovaná, aj o výlete v Šmolkolande v Bratislave, aj o divadle v Nitre, posielala matke fotky. Tiež mala A. v škole „prespávačku“ jeden piatok, vtedy mala prísť pre ňu stará matka E., ale keďže išli pre A. do školy v sobotu ráno, prišla si starká pre ňu v sobotu o 09,00 hod. už k starým rodičom domov. Stará matka „skype“ hovor nedovolí, ani jej syn to nedovolí, pretože na starú matku vytiahla matka nôž. Matka A. má svoju matku (L. E.) a nech teda matka volá vtedy, keď je A. u nej. Mal. Sofia chodí za matkou na návštevy každý mesiac so svojou druhou starou matkou E., u ktorej je A. každý druhý víkend od piatka do nedele. Otec s dcérou volá iba telefonicky, návštevy má každý mesiac, ale starí rodičia za ním chodia každé tri mesiace kvôli vzdialenosti stále aj s mal. A.. K telefonovaniu s matkou stará matka uviedla, že ani raz sa nestalo, že by matka nevolala s dcérou. Vždy matka volá ako prvá maloletej, asi dva či tri krát týždenne, zvykne jej volať aj cez víkendy. Mal. A. nemá vlastný telefón, matka volá na telefón starej matky. Mal. A. nie vždy chce ísť k starej matke E., dôvody nepovie, ale vždy sa ju podarí starým rodičom prehovoriť a vždy k nej ide. Mal. A. je v 2. ročníku ZŠ, u starej mamy má všetko zabezpečené. Stará matka opäť prízvukovala, že matka je informovaná aj ohľadne známok, matke nie je v ničom bránené okrem videohovorov, na čom stará matka trvá. Podľa nej matka môže byť rada, že sa stará o jej dcéru. Matka sa o mal. A. nikdy nestarala, ani keď bola doma, keby sa o ňu nepostarala stará matka s otcom, tak nevie, kde je vnučka dnes. Stará matka uznáva, že vo väzení skončili obaja rodičia, ale otec sa aspoň o A. staral, keď bol doma. Záverom uviedla, nech si zriadi internet stará matka E. a nech ona umožní video hovor A. s matkou, je to jej dcéra. Pred tým ako ju vzali do výkonu trestu, neraz chodila búchať k B. na bránu, nadávala starej matke vulgárne do kuriev a špín, to sa jednoducho nedá odpustiť a nestalo sa to iba raz. Keby bola poriadna matka, tak by vnučka neskončila u nej.

10. Starý otec N. B. na pojednávaní potvrdil slová svojej manželky.

11. Ústav na výkon trestu odňatia slobody Nitra – Chrenová na žiadosť súdu o sprístupnenie informácií o časovom harmonograme návštev, možnosti telefonovania a osobného voľna odsúdenej matky oznámil, že menovaná je zaradená do oddielu vnútornej prevádzky ústavu, pričom riaditeľom stanovený termín v rámci kontaktných návštev pripadá spravidla na každú druhú sobotu v mesiaci a v rámci videohovorov cez aplikáciu Skype každú druhú nedeľu v mesiaci. Odsúdená má v zmysle § 24 ods. 1 zákona o výkone trestu č. 475/2005 Z. z. a § 36 ods. 1 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti SR č. 368/2008 nárok na jednu z možností za kalendárny mesiac v trvaní dvoch hodín. Odsúdenej je umožnené telefonovanie v čase určenom ústavným poriadkom, denne od 7.00 h – 20.45 h v mimopracovnom čase, nakoľko je pracovne zaradená ako robotníčka v práčovni. Jej pracovná doba je nasledovná: pondelok, streda, piatok 7.00 – 15.00 h., utorok 9.30 h – 17.30 h., štvrtok 10.00 h – 18.00 h.

12. Kolízna opatrovníčka dňa 14.6.2024 vykonala pohovor s mal. A., z ktorého pohovoru je zrejmé, že maloletá má lepší vzťah k otcovi ako k matke, otec sa s ňou pravidelne telefonicky kontaktuje, majú dlhé rozhovory. Matka ju tiež kontaktuje 2-3 krát do týždňa telefonicky, A. ale uviedla, že veľa krát nemala na matku náladu, nechce sa s ňou rozprávať, pretože matka sa jej len opýta, ako sa má a položí telefón, akoby ju nič iné nezaujímalo a nemali sa o čom inom rozprávať. Mal. A. bola aj konfrontovaná, či by chcela, aby bol vykonaný videohovor s matkou, ale vyjadrila sa, že nie, ak tak nech prebiehajú videohovory u druhej starkej, ku ktorej chodieva pravidelne každý druhý víkend. (Aj v čase pohovoru

hovorila, že ide k starkej.) Rovnako A. potvrdila, že so starkou E. chodíeva k matke na návštevy do výkonu trestu. Na základe uvedeného navrhujú návrh matky zamietnuť, nakoľko styk matky prebieha, taktiež aj telefonický kontakt.

13. Podľa § 45 ods. 4 Zákona o rodine osoba, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti, je povinná vykonávať osobnú starostlivosť o maloleté dieťa v rovnakom rozsahu, v akom ju vykonávajú rodičia; osoba, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti vykonávanej na území Slovenskej republiky, je povinná najmenej 30 dní pred dočasným premiestnením maloletého dieťaťa oznámiť súdu dočasné premiestnenie maloletého dieťaťa do cudziny na dobu dlhšiu ako tri mesiace spolu s údajom o mieste, účele a dĺžke pobytu v cudzine a o iných významných skutočnostiach súvisiacich s dočasným premiestnením. Právo zastupovať maloleté dieťa a spravovať jeho majetok má iba v bežných veciach. Ak táto osoba predpokladá, že rozhodnutie zákonného zástupcu maloletého dieťaťa v podstatných veciach nie je v súlade so záujmom maloletého dieťaťa, môže sa domáhať, aby tento súlad pri konkrétnom rozhodnutí zákonného zástupcu preskúmal súd.

14. Podľa § 45 ods. 6 Zákona o rodine rodičia maloletého dieťaťa vykonávajú práva a povinnosti vyplývajúce z rodičovských práv a povinností len v rozsahu, v akom nepatria osobe, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti. Rodičia majú právo stykať sa s maloletým dieťaťom, ktoré bolo zverené do náhradnej osobnej starostlivosti. Ak sa s osobou, ktorej bolo maloleté dieťa takto zverené, nedohodnú o výkone tohto práva, rozhodne na návrh niektorého z rodičov alebo tejto osoby súd.

15. Podľa § 217 ods. 1 prvej vety CSP, pre rozsudok je rozhodujúci stav v čase jeho vyhlásenia.

16. Podľa § 52 CMP, žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

17. Rodičia majú rovnaké rodičovské práva a povinnosti a obaja sú zodpovední za všestranný rozvoj dieťaťa. Každý z rodičov má úplné rodičovské práva a povinnosti a i keď ich nemusia vykonávať spolu, ale mali by vo vzájomnom porozumení, pričom pri ich výkone sú si obaja rovnoprávni. Ak je dieťa zverené do náhradnej starostlivosti, práva rodičov sú v určitom rozsahu oklieštené. Pri rozhodovaní o veciach týkajúcich sa dieťaťa súd prihliada predovšetkým na záujem dieťaťa, nie na záujem rodičov, pričom záujem dieťaťa musí byť prvoradým hľadiskom pri akejkoľvek činnosti týkajúcej sa detí, či už je vykonávaná súdmi, správnymi alebo zákonodarnými orgánmi.

18. Vo veci mal. A. je nepochybné, že maloletá bola zverená do náhradnej osobnej starostlivosti starým rodičom zo strany otca po tom, čo aj matka bola právoplatne odsúdená za obzvlášť závažný trestný čin na 5,5 roka trestu odňatia slobody a nastúpila do výkonu trestu. Starí rodičia nadmieru zabezpečujú potreby dieťaťa, veľmi dobrú spoluprácu s nimi potvrdila aj triedna učiteľka Sofie, žiadne nedostatky v starostlivosti zistené neboli. Už v čase konania o zverenie do náhradnej osobnej starostlivosti sa matka dožadovala komunikácie s dcérou prostredníctvom aplikácie Skype, na čo nebol dôvod, pretože maloletá bola s matkou v telefonickom kontakte aj s videohovormi cez aplikáciu Messenger a mal. A. ju pravidelne navštevovala so starou matkou E. raz mesačne vo výkone ÚVTOS. V prejednávanej veci bolo vykonaným dokazovaním preukázané, že matke v kontakte s dcérou žiadnym spôsobom bránené nie je. Naďalej má niekoľkokrát do týždňa telefonický kontakt, kedy ju aj stará matka informuje o školských výsledkoch, aktivitách či iných záležitostiach A.. Pričom sama A. sa vyjadřila, že sa matka počas telefonátov len opýta ako sa má, žiadny intenzívny záujem nejaví. Matka má tak isto možnosť kontaktovať sa priamo s triednou učiteľkou či lekárkou. Rovnako sa nič nezmenilo na osobných návštevách matky, kedy mal. A. naďalej matku navštevuje so starou matkou E. pravidelne raz mesačne. Navyše riaditeľ ÚVTOS Nitra oznámil, že matka má nárok len na jednu z možností za kalendárny mesiac v trvaní dvoch hodín, a to buď kontaktnú návštevu alebo videohovor cez aplikáciu Skype. K argumentácii matky, že aj otec so A. „skypuje“, súd len poznamenáva, že otca dcéra navštevuje kvôli vzdialenosti len raz za tri mesiace a nie každý mesiac ako matku. Matka by si mala v prvom rade uvedomiť, že vlastným úmyselným protiprávnym konaním, páchaním dokonca obzvlášť závažnej trestnej činnosti si zapríčinila, že sa nachádza vo výkone trestu. Sama sa svojim nezodpovedným konaním dostala do situácie, v rámci ktorej nemôže naplno vykonávať svoje rodičovské práva a povinnosti vo vzťahu k maloletej a ohrozila tak aj výchovu a výživu dieťaťa. Ani pre samotnú A. určite nie je zvlášť príjemná skutočnosť, že má oboch rodičov vo väzení namiesto toho, aby spoločne s nimi žila ako bežná rodina. Svojim spôsobom

musia byť pre A. stresujúce aj samotné návštevy v zariadení, akým väznica je. Vzhľadom na uvedené skutočnosti a zistenie, že matke v kontakte s dcérou bránené nie je, realizujú sa tak osobné návštevy ako aj telefonický kontakt, súd podaný návrh ako nedôvodný zamietol.

19. O trovách konania súd rozhodol v súlade s § 52 CMP.

Poučenie:

Proti rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresnom súde Levice, v troch písomných vyhotoveniach.

Odvolanie len proti odôvodneniu nie je prípustné.

V odvolaní má byť uvedené, ktorému súdu je určené, kto ho podáva, ktorej veci sa týka, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh), musí byť podpísané a datované.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na odvolanie.

Ak povinný dobrovoľne neplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, môže oprávnený podať návrh na výkon rozhodnutia.